

Súd:	Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka:	8Stk/14/2024
Identifikačné číslo spisu:	5022200657
Dátum vydania rozhodnutia:	30. apríla 2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Kristína Babiaková
Funkcia:	predsedníčka senátu, sudkyňa spravodajkyňa
ECLI:	ECLI:SK:NSSSR:2025:5022200657.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kristíny Babiakovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudkyne JUDr. Anity Filovej a sudcu JUDr. Rastislava Dlugoša, PhD., v právnej veci žalobkyne: MEERKS, a.s. Košice, so sídlom Južná trieda 46, 040 01 Košice, IČO: 36 613 177, právne zastúpená: ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., so sídlom Závodská cesta 3911/24, 010 01 Žilina, IČO: 36 864 455, proti žalovanému: Slovenská inšpekcia životného prostredia - ústredie, Grösslingova 5, 811 09 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 3397002622/9136-36181/2022/Mar zo dňa 17. októbra 2022, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Správneho súdu v Banskej Bystrici č. k. ZA-30S/265/2022-123 zo dňa 29. mája 2024, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamietá.
- II. Účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

I.

Priebeh administratívneho konania

1. Slovenská inšpekcia životného prostredia - Inšpektorát životného prostredia Žilina (ďalej len „prvostupňový orgán“) rozhodnutím č. 339745322/7552/75/2022-23580/2022 zo dňa 1. júla 2022 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) uložila žalobkyni pokutu vo výške 3.500,-€ za iný správny delikt podľa § 90 ods. 3 písm. m) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) za to, že v období od 1. januára 2020 do 31. decembra 2021 vykonávala náhodnú ťažbu v lesných porastoch jednotky priestorového rozdelenia lesa (ďalej aj ako „JPRL“) č. XXXBX, č. XXXAX, č. XXX-X a č. XXXAX na lesnom celku (ďalej aj ako „LC“) Varín, na časti pozemku parc. KN-C č. XXXXX/X v k. ú. O., ktorá je súčasťou Národného parku Malá Fatra a územia európskeho významu SKUEV 0252 Malá Fatra s tretím stupňom ochrany, ktorou vznikla holina s výmerou viac ako 0,3 ha, bez súhlasného stanoviska organizácie ochrany prírody - Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, ako aj bez rozhodnutia orgánu ochrany prírody Okresného úradu Žilina podľa § 14 ods. 6 zákona o ochrane prírody a krajiny,

teda za protiprávne konanie, ktorého sa dopustila tým, že konala v rozpore s § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny.

2. Žalovaný rozhodnutím č. 3397002622/9136-36181/2022/Mar zo dňa 17. októbra 2022 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“) odvolanie žalobkyne zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

3. Proti rozhodnutiu žalovaného podala žalobkyňa správnu žalobu, ktorou žiadala toto rozhodnutie zrušiť a veci vrátiť žalovanému na ďalšie konanie.

4. Žalovaný súhlasil so závermi prvostupňového orgánu, že žalobkyňa účelovo rozdeľovala náhodnú ťažbu do rozsahovo aj objemovo menších ťažieb, aby ju stihla vykonať od 11. dňa od jej ohlásenia do informačného systému lesného hospodárstva (ďalej aj ako „ISLH“) do uplynutia zákonnej úložnej lehoty (s účinkami doručenia) oznámenia o začatí konania podľa § 14 ods. 7 zákona o ochrane prírody a krajiny, resp. predbežného opatrenia, doručovaných orgánom ochrany prírody žalobkyňi. Dôvodil, že tak mohla konať tiež z dôvodu domnelého zachovania výmery holiny menej ako 0,3 ha vzniknutej následkom takejto menšej ťažby. Tvrdené účelové rozdeľovanie náhodnej ťažby zdokladovali správne orgány tabuľkovým porovnaním údajov z evidencie ťažby dreva s údajmi ohlásenými žalobkyňou do ISLH, z ktorého vyplynulo, že rozdiel medzi údajmi od vzniku dôvodu na náhodnú ťažbu vedenými v evidencii, ktorá zaznamenáva stav za kalendárny mesiac a údajmi ohlásenými do ISLH (po rozdelení náhodnej ťažby do viacerých menších ťažieb) je v niektorých prípadoch aj viac ako 30 dňový. Týmto drobením náhodných ťažieb sa do ISLH dostávali nekorektné, resp. zavádzajúce údaje o rozsahu náhodnej ťažby, z ktorých následne vychádzala aj organizácia ochrany prírody pri podávaní podnetov orgánu ochrany prírody, následkom čoho je aj zaťažovanie systému počtom zbytočných konaní o obmedzení náhodnej ťažby alebo o určení podmienok jej vykonania, ktoré následkom oneskoreného preberania úradných listových zásielok žalobkyňou, resp. spracovaním náhodnej ťažby ešte pred prevzatím listovej zásielky, spravidla končia zastavením správneho konania. Konaním žalobkyne pri účelovom rozdeľovaní náhodných ťažieb do objemovo a rozsahovo menších ťažieb sa obchádzal zmysel a účel ustanovenia § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody. Vzhľadom na to, že následkom náhodnej ťažby bol vznik holiny s výmerou viac ako 0,3 ha, účastník konania nebol oprávnený náhodnú ťažbu vykonať bez rozhodnutia orgánu ochrany prírody podľa § 14 ods. 6 zákona o ochrane prírody. Prvostupňový orgán konštatoval, že v danom prípade sa uplatňuje koncepcia objektívnej zodpovednosti, teda ide o zodpovednosť za výsledok bez ohľadu na zavinenie. Správny poriadok ani zákon o ochrane prírody a krajiny neobsahuje žiadne liberačné dôvody, ktoré by vylúčili uloženie pokuty za iný správny delikt.

5. Žalovaný sa stotožnil s prvostupňovým orgánom, že postup podľa ustanovenia § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny sa uplatňuje nielen v prípade, ak náhodnou ťažbou vznikne holina s výmerou viac ako 0,3 ha, ale aj v prípade, ak nie je možné s určitosťou vylúčiť, že jej vykonaním nedôjde k vzniku holiny s výmerou viac ako 0,3 ha, t. j. „môže vzniknúť holina“. Konštatoval, že ustanovenie § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny sa nedá vykladať izolovane pre jednotlivé JPRL, inak by stratilo svoj význam a účel (nezahŕňalo by súvislé holiny vzniknuté naprieč viacerými JPRL).

6. Uviedol, že ak náhodnou ťažbou môže vzniknúť holina s výmerou viac ako 0,3 ha, pričom obhospodarovateľ lesa nedisponuje súhlasným stanoviskom k náhodnej ťažbe alebo rozhodnutím podľa § 14 ods. 6 zákona o ochrane prírody a krajiny, tak obhospodarovateľovi lesa nevzniká povinnosť vykonať náhodnú ťažbu podľa ustanovenia § 23 ods. 6 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch (ďalej len „zákon o lesoch“), keďže priamo z ustanovenia § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny vyplýva obmedzenie alebo zákaz vykonania takejto náhodnej ťažby. Pre vykonávanie náhodnej ťažby v súlade s ustanovením § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny je úplne irelevantné, podľa ktorého ustanovenia zákona o lesoch je náhodná ťažba ohlasovaná do informačného systému lesného hospodárstva. Dôležitý je však predpoklad o možnom prekročení výmery holiny, ako dôsledku vykonania náhodnej ťažby, pričom v prípade existencie takéhoto predpokladu, k jej vykonaniu je možné pristúpiť až na základe súhlasného stanoviska organizácie ochrany prírody alebo na základe rozhodnutia orgánu ochrany prírody.

7. K odvolacej námietke, že žalobca splnil povinnosť vo vzťahu k ohlasovacej povinnosti ohlásiť dôvod vzniku náhodnej ťažby v zmysle § 23 ods. 7 zákona o lesoch a následne k vykonaniu jednotlivých náhodných ťažieb pristúpil vždy až po uplynutí zákonnej 10 dňovej lehoty po doručení ohlásenia orgánu štátnej správy lesného hospodárstva, odvolací orgán poukázal na príslušné ustanovenia zákona o lesoch, podľa ktorých sa neustanovuje „povinnosť“ vykonať náhodnú ťažbu 10-ty deň po doručení ohlásenia, ale umožňuje vykonať náhodnú ťažbu až do šiestich mesiacov (§ 23 ods.

6 zákona o lesoch). Navyše, tieto lehoty na spracovanie náhodnej ťažieb neplatia, ak ide o chránené územia, v ktorých sú stanovené obmedzenia a zákazy, ktorým sú aj opatrenia v zmysle ustanovenia § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny. Žalovaný konštatoval, že lesohospodársku činnosť v chránených územiach upravuje nielen osobitný predpis, ktorým je zákon o lesoch, ale aj zákon o ochrane prírody a krajiny, pričom v zmysle ustanovenia § 19 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny, je práve v národných parkoch ochrana prírody nadradená nad ostatné činnosti.

II.

Priebeh konania pred správnym súdom a jeho rozhodnutie

8. Proti rozhodnutiu žalovaného podala žalobkyňa správnu žalobu na Krajský súd v Žiline, ktorou sa domáhala zrušenia napadnutého rozhodnutia žalovaného, ako aj jemu predchádzajúceho prvostupňového rozhodnutia. Žalobkyňa v prvom rade namietala, že jej konanie popísané v napadnutých rozhodnutiach nemožno podradiť pod skutkovú podstatu iného správneho deliktu podľa § 90 ods. 3 písm. m) zákona o ochrane prírody a krajiny, keď pri žiadnej z vykonaných a riadne ohlásených náhodných ťažieb neboli splnené podmienky stanovené v ustanovení § 14 ods. 6 až 8 zákona o ochrane prírody, a teda žiadna z predmetných náhodných ťažieb nebola ťažbou, pre vykonanie ktorej by sa vyžadovalo súhlasné stanovisko organizácie ochrany prírody, resp. rozhodnutie orgánu ochrany prírody.

9. Tvrdila, že si splnila svoju ohlasovaciu povinnosť pri každej jednej z posudzovaných náhodných ťažieb a k výkonu náhodných ťažieb pristúpila vždy až po uplynutí zákonnej lehoty uvedenej v § 23 ods. 10 zákona o lesoch. Ani v jednej z posudzovaných náhodných ťažieb nedošlo k prekročeniu plochy nad 0,3 ha. Vo všetkých prípadoch sa jednalo o ťažby ohlasované v zmysle § 23 ods. 7 písm. a) zákona o lesoch, pri ktorých nikdy nebol prekročený limit stanovený v ustanovení § 23 ods. 8 písm. b) zákona o lesoch, ani limit stanovený v ustanovení § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny. Uvádzala, že oba právne predpisy hovoria o náhodnej ťažbe v jednotnom čísle, a teda podmienky pre jej vykonanie je potrebné posudzovať pre každú jednotlivú ohlasovanú náhodnú ťažbu samostatne.

10. Nesúhlasila s názorom žalovaného aj prvostupňového orgánu, v zmysle ktorého sa stanovisko organizácie ochrany prírody, resp. rozhodnutie orgánu ochrany prírody vyžaduje nielen v prípade, ak sa náhodná ťažba má vykonať na súvislej ploche s výmerou viac ako 0,3 ha, ale aj v prípade, ak sa má vykonať na ploche s výmerou menšou ako 0,3 ha, pričom dôsledkom jej vykonania je vznik holiny s výmerou viac ako 0,3 ha. Pokiaľ by aj prijala takýto výklad, podmienky stanovené v ustanovení § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny by sa mohli vzťahovať len na tú konkrétnu náhodnú ťažbu, ktorou by už reálne došlo k rozšíreniu holiny nad zákonom stanovený rozsah. Zdôraznila, že náhodné ťažby boli v jednotlivých JPRL vykonávané aj pred 1. januárom 2020, pričom do uvedeného dňa sa súhlasné stanovisko, resp. rozhodnutie pre vykonanie náhodných ťažieb nevyžadovalo. Namietala, že žalovaný do danej skutkovej podstaty zaradil aj tie náhodné ťažby, pri vykonaní ktorých sa stanovisko ani rozhodnutie v zmysle § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny v danom čase nevyžadovali.

11. Namietala, že z rozhodnutia žalovaného a ani z prvostupňového rozhodnutia nie je zrejmé, kedy, t. j. vykonaním ktorej náhodnej ťažby malo dôjsť k rozšíreniu holiny nad rámec limitu stanoveného v ustanovení § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny, teda kedy a či vôbec došlo k naplneniu stíhaného správneho deliktu, čo robí tieto rozhodnutia zmätočnými, nezrozumiteľnými a nepreskúmateľnými.

12. Poukazovala na to, že ustanovenie § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny zakotvuje povinnosť organizácie ochrany prírody vydať súhlasné stanovisko v určenej lehote, resp. v tej istej lehote predložiť orgánu ochrany prírody podnet na začatie príslušného konania. Ak k náhodným ťažbám ohláseným žalobkyňou nebolo vydané písomné súhlasné stanovisko, ale ani predložený podnet orgánu ochrany prírody, za predpokladu, že mali byť splnené podmienky stanovené v ustanovení § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody, došlo k porušeniu povinností orgánu verejnej správy, čo nemôže byť na ujmu účastníka konania a ani vykladané v jeho neprospech. Tvrdila, že ak organizácia ochrany prírody predmetné stanovisko ani podnet nevydala, je namieste domnievať sa, že v daných prípadoch nešlo o prípady spadajúce pod ustanovenie § 14 ods. 6 až 8 zákona o ochrane prírody a krajiny, a teda žalobkyňa bola oprávnená vykonať ohlásené náhodné ťažby po uplynutí lehoty stanovenej v § 23 ods. 10 zákona o lesoch. Vykonanie takýchto náhodných ťažieb nemožno preto považovať za náhodné ťažby vykonané v rozpore s ustanovením § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny.

13. Správny súd v Banskej Bystrici (právny nástupca Krajského súdu v Žiline) rozsudkom č. k. ZA-30S/265/2022-123 zo dňa 29. mája 2024 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) správnu žalobu zamietol.

14. Správny súd ako kľúčovú právnu otázku vyhodnotil, či žalobkyňa svojím konaním naplnila skutkovú podstatu iného správneho deliktu podľa § 90 ods. 3 písm. m) zákona o ochrane prírody a krajiny, teda, či konala v rozpore s § 14 ods. 6 až 8 zákona o ochrane prírody a krajiny.

15. Uviedol, že objektom správneho deliktu uvedeného v § 90 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny je ochrana prírody a krajiny. Činnosťou žalobkyne bolo výrazne negatívne zasiahnuté do prírody a krajiny, ak vykonávala v pravidelných intervaloch ohlasovanú náhodnú ťažbu, ktorou v súhrne vznikla holina s výmerou viac ako 0,3 ha, keď miestnym šetrením inšpekcia zistila holinu na ploche minimálne 19 ha. Ak následkom takéhoto konania bol vznik holiny s výmerou viac ako 0,3 ha, žalobkyňa nebola oprávnená náhodnú ťažbu vykonať bez rozhodnutia orgánu ochrany prírody podľa § 14 ods. 6 zákona o ochrane prírody a krajiny.

16. Názor žalobkyne, že podmienky pre vykonanie náhodnej ťažby v § 14 ods. 6 až 8 zákona o ochrane prírody a krajiny alebo v § 23 ods. 7 až 9 zákona o lesoch majú byť posudzované pre každú jednotlivú ohlasovanú náhodnú ťažbu samostatne, vyhodnotil za rozporné so sledovaným účelom zákona o ochrane prírody a krajiny, ktorým je, aby nevznikali holiny s výmerou viac ako 0,3 ha (v rozpore s teleologickým výkladom). Preto je potrebné odmietnuť účelové rozdeľovanie náhodnej ťažby do objemovo menších ťažieb realizovaných na rozsahovo menších plochách. Ustanovenie § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny nie je možné vykladať izolovane pre jednotlivé JPRL, keďže by nezahŕňalo súvislé holiny vzniknuté naprieč viacerými JPRL, čím by stratilo svoj význam a účel. V zmysle § 19 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny je v národných parkoch ochrana prírody nadradená nad ostatné činnosti.

17. Poukázal na to, že aj z dôvodovej správy zákona o lesoch (bod 33 dôvodovej správy, k ustanoveniu § 26 ods. 7 až 10 zákona o lesoch) vyplýva, že sa sprísňuje režim hlásenia vzniku náhodnej ťažby na súvislej ploche väčšej ako 0,3 ha (presiahnutie jednorazové alebo sumárne), t. j. aj samotný zákon o lesoch pripúšťa vznik súvislej plochy väčšej ako 0,3 hektára sčítaním náhodných ťažieb menších ako 0,3 ha. Rovnako z čl. 5 bod 4 Usmernenia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k postupu v konaniach podľa zákona o ochrane prírody a krajiny pri obmedzení, zákaze alebo určení podmienok vykonávania lesohospodárskych činností, vydaného dňa 26. mája 2020, vyplýva, že „Stanovisko ŠOP SR podľa § 14 ods. 8 zákona č. 543/2002 Z. z. sa vyžaduje nielen v prípade, ak sa náhodná ťažba má vykonať na súvislej ploche s výmerou viac ako 0,3 ha, ale aj v prípade, ak sa má náhodná ťažba vykonať na ploche s výmerou menšou ako 0,3 ha, pričom dôsledkom jej vykonania je vznik holiny s výmerou viac ako 0,3 ha.“

18. Pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že si splnila ohlasovaciu povinnosť ohlásiť dôvod vzniku náhodnej ťažby v zmysle § 23 ods. 7 zákona o lesoch a následne k vykonaniu jednotlivých náhodných ťažieb pristúpila vždy až po uplynutí zákonnej 10-dňovej lehoty po doručení ohlásenia orgánu štátnej správy lesného hospodárstva, správny súd konštatoval, že zákon o lesoch neustanovuje „povinnosť“ vykonať náhodnú ťažbu ihneď, teda v prvý možný deň (11. deň po doručení ohlásenia), ale v zmysle § 23 ods. 6 umožňuje vykonať náhodnú ťažbu až do šiestich mesiacov. V prípade, ak obhospodarovateľ lesa nedisponuje súhlasným stanoviskom k náhodnej ťažbe alebo rozhodnutím podľa § 14 ods. 6 zákona o ochrane prírody a krajiny, pričom náhodnou ťažbou môže vzniknúť holina s výmerou viac ako 0,3 ha, tak obhospodarovateľovi lesa nevzniká povinnosť vykonať náhodnú ťažbu podľa ustanovenia § 23 ods. 6 zákona o lesoch, nakoľko priamo z ustanovenia § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny vyplýva obmedzenie alebo zákaz vykonania takejto náhodnej ťažby.

19. Z administratívneho spisu vyplýva, že po ohlásení jednotlivých náhodných ťažieb bol zo strany organizácie ochrany prírody podaný podnet na začatie konania Okresnému úradu v Žiline ako príslušnému orgánu ochrany prírody, avšak v dôsledku oneskoreného preberania úradných listových zásielok žalobcom, a to oznámenia o začatí konania a predbežného opatrenia (15-dňová úložná lehota), resp. už spracovaním náhodnej ťažby (11. deň po jej ohlásení), teda ešte pred prevzatím listovej zásielky, vyústili tieto do zastavenia správneho konania. Žalobkyňa v zásade využívala nedokonalú právnu úpravu, ktorá jej umožňovala vyhnúť sa správnym konaniam, čo však nič nemení na fakte, že pristúpiť k realizácii náhodnej ťažby v národnom parku, kde platí tretí stupeň ochrany, pri vykonaní ktorej mohla vzniknúť holina viac ako 0,3 ha, mohla len na základe súhlasného stanoviska organizácie ochrany prírody alebo v rozsahu a za podmienok určených v rozhodnutí podľa § 14 ods. 6

zákona o ochrane prírody a krajiny, ktorými však nedisponovala. Takéto konanie žalobkyne je v rozpore s účelom a cieľmi zákona o ochrane prírody a krajiny, povýšiac záujmy obhospodarovateľa lesa nad verejný záujem na ochrane prírody, pričom táto je v národných parkoch nadradená nad ostatné činnosti. Ide pritom o objektívnu zodpovednosť, teda o zodpovednosť za výsledok bez ohľadu na zavinenie, pričom zákon o ochrane prírody a krajiny neupravuje žiadne liberačné dôvody.

20. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že do skutkovej podstaty správneho deliktu, za ktorý jej bola uložená sankcia, boli zahrnuté aj náhodné ťažby v jednotlivých JPRL vykonávané aj pred 1. januárom 2020, táto žalobná námietka nie je konkrétna a neumožňuje správne súdu realizovať súdny prieskum. Takéto tvrdenie z administratívneho spisu nevyplýva. Naopak, z evidencie predloženej žalobkyňou je zrejmé, že u jednotlivých JPRL, v rámci jedného mesiaca, sama uviedla aj plochy s výmerou viac ako 0,3 ha.

21. Správny súd sa nestotožnil ani s tvrdenou nepreskúmateľnosťou rozhodnutí orgánov verejnej správy, najmä, že z nich nevyplýva, kedy a či vôbec došlo k naplneniu skutkovej podstaty stíhaného správneho deliktu. Podľa správneho súdu výrok rozhodnutia prvostupňového orgánu napĺňa požiadavky kladené na výrok rozhodnutia vo veci správneho trestania v zmysle judikatúry súdov [(napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Asan/2/2016 (R 41/2018))]. Ani nedokonalosť legislatívy, na ktorú správny súd už poukázal vyššie, nemôže predstavovať stav, ktorý by si bez ďalšieho vyžadoval aplikáciu zásady *in dubio mitius* (v prospech žalobkyne). Totiž nie každá zložka každého verejnoprávneho deliktu musí mať formálne (rigidné) legálne vymedzenie, aby bolo predmetné protiprávne konanie postihnuteľné orgánmi verejnej moci (napr. rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 4Stk/22/2022 zo dňa 17. októbra 2023, bod 57). Je zrejmé, že aj v oblasti správneho trestania platí princíp *nullum crimen sine lege*-*nulla poena sine lege* (teda žiadny trestný čin a analogicky „správny delikt“ bez zákona), tiež princíp, že trestné právo nesmie byť aplikované extenzívnym spôsobom v neprospech obvineného, pričom správny súd zastáva názor, že v tu posudzovanej veci nedošlo k porušeniu týchto princípov.

22. Správny súd prijal názor, že orgány verejnej správy svoju diskrečnú právomoc pri určení pokuty použili v rámci zákonného rámca, pokuta bola uložená na dolnej hranici sadzby vo výške 3.500 eur, pričom horná hranica sadzby dosahuje výšku 33.193,91 eur, z tohto rámca nijakým spôsobom nevybočili, inštitút správnej úvahy nezneužili, prihliadli na závažnosť a rozsah protiprávneho konania, okolnosti ktoré viedli k protiprávnemu konaniu a opakovanie protiprávneho konania v zmysle ustanovenia § 91 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny, zohľadnili priťažujúce a poľahčujúce okolnosti na strane žalobkyne.

III.

Kasačná sťažnosť a priebeh konania na kasačnom súde

23. Proti napadnutému rozsudku správneho súdu podala žalobkyňa kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP, pričom žiadala, aby kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil správne súdu na ďalšie konanie.

24. Sťažovateľka poukazuje na rozpor medzi Protokolom Inšpektorátu zo dňa 18. marca 2022, z ktorého vyplýva, že veľkosť súvislej plochy s odstráneným lesným porastom bola zameraním na podklade ortofotomapy stanovená na 19ha, „pričom táto plocha zasahuje resp. obsahuje časti s odstráneným lesným porastom okrem vyššie uvedených JPRL aj v JPRL K..“ (viď str. 4 bod 7. Protokolu) a prvostupňovým rozhodnutím, ktoré zahŕňa len JPRL K..

25. K rozsahu ťažby počas posudzovaného obdobia (t. j. od 1. januára 2020 do 31. decembra 2021) uvádza, že (i) žiadna z posudzovaných náhodných ťažieb nebola ani v jednom prípade realizovaná na súvislej ploche s výmerou väčšou ako 0,3 ha, (ii) súčet jednotlivých výmer plôch, na ktorých boli v rámci jedného JPRL a jedného kalendárneho mesiaca realizované náhodné ťažby, bol síce vyšší ako 0,3 ha, avšak ide o súčet výmer plôch, ktoré sa v rámci daného JPRL vzájomne neprelínajú, vzájomne spolu nesúvisia, a teda ani nevytvárajú súvislú plochu s výmerou väčšou ako 0,3 ha a že (iii) celkový súčet jednotlivých výmer plôch, na ktorých boli počas posudzovaného obdobia a v rámci všetkých posudzovaných JPRL realizované náhodné ťažby, je 4,33ha, pričom však opätovne platí, že ide o súčet výmer plôch, ktoré sa vzájomne neprelínajú, vzájomne spolu nesúvisia, a teda ani nevytvárajú súvislú plochu s výmerou väčšou ako 0,3 ha. Poukázala na to, že v súlade s uvedeným tak nemohlo dôjsť k vzniku holiny vo výmere 19 ha dôsledkom náhodných ťažieb realizovaných žalobkyňou v posudzovanom období na JPRL uvedených v rozhodnutiach. Do výmery 19 ha tak museli byť podľa

žalobkyne započítané dôsledky iných ťažieb (či už náhodných alebo úmyselných), prípadne tiež dôsledky iných potenciálnych činiteľov, k realizácii či vzniku ktorých muselo dôjsť aj v inom, ako posudzovanom období, ale súčasne aj na inom území ako je územie vymedzené JPRL uvedenými v rozhodnutí. Túto svoju námietku považovala za jasnú a zrozumiteľnú, a preto neobstojí záver správneho súdu, že námietka nie je konkrétna.

26. V súvislosti so záverom súdu, že z administratívneho spisu nevyplýva, že by bolo vydané súhlasné stanovisko a súčasne aj podnet na začatie administratívneho konania, žalobkyňa poukazuje na protokol, kde sú v bode 6. 4 písm. c) uvedené všetky podnety, ktoré vydala ŠOP SR v súvislosti s náhodnou ťažbou sťažovateľky. V týchto podnetoch ŠOP SR, Správa Národného parku Malá Fatra uvádza, že „Správa NP Malá Fatra v súlade s ustanovením § 14 ods. 8 a § 65a ods. 2 písm. i) Zákona a na základe posúdenia všetkých relevantných podkladových informácií o predmetoch a záujmoch ochrany prírody v danom chránenom území súhlasí s realizáciou náhodnej ťažby v JPRL d. č.:“ . vzhľadom na to, že obsahové a iné náležitosti súhlasného stanoviska nie sú zákonom vymedzené, pre posúdenie otázky splnenia či nesplnenia podmienky súhlasného stanoviska je rozhodujúca jeho samotná existencia. Pokiaľ bol takýto akt vydaný, je potrebné z neho vychádzať. Z administratívneho spisu jednoznačne vyplýva, že podnety s vyššie uvedeným obsahom t. j. súhlasným stanoviskom, boli Správou NP vydané pre každú z náhodných ťažieb riadne ohlásených a vykonaných sťažovateľkou v posudzovanom období pre JPRL uvedené v rozhodnutiach. Ak teda sťažovateľka vykonala v predmetných JPRL náhodné ťažby pri splnení vyššie uvedených podmienok, už z uvedeného je zrejmé, že išlo o ťažby vykonané na základe súhlasných stanovísk Správy NP, a teda ťažby vykonané v súlade s § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny.

27. K argumentácii súdu, že zo strany sťažovateľky išlo o účelové rozdeľovanie náhodnej ťažby, sťažovateľka uvádza, že ťažba je lesnou hospodárskou činnosťou, vykonanie ktorej platná legislatíva nielen predpokladá, ale v mnohých prípadoch dokonca ukladá povinnosť na jej vykonanie. Náhodnú ťažbu zákon o lesoch v § 22 ods. 2 písm. c) výslovne označuje ako opatrenie na ochranu lesa podľa § 28 ods. 1 písm. a) až c) a i) alebo opatrenie spojené s odstraňovaním následkov pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch. Uvedenému zodpovedá aj právna úprava, v zmysle ktorej je obhospodarovateľ povinný takúto náhodnú ťažbu ohlasovať a vykonávať, a to bez zbytočného odkladu a v zákonom stanovenej lehote podľa § 23 ods. 6 až 8 zákona o lesoch. Ak sťažovateľka počas posudzovaného obdobia ohlasovala a následne realizovala viacero náhodných ťažieb, robila tak výlučne v reakcii na výskyt konkrétného škodlivého činiteľa a nemala možnosť ovplyvniť miesto ani rozsah výskytu škodlivého činiteľa. Argumentácia o údajnom účelovom rozdeľovaní náhodnej ťažby do objemovo a územne menších celkov sa preto javí ako zjavnne nesprávna až absurdná.

28. Sťažovateľka nesúhlasí ani so záverom súdu, že § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny nie je možné vykladať izolovane pre jednotlivé JPRL. Podľa názoru sťažovateľky je správnym súdom podaný výklad v rozpore s výslovným jazykovým znením predmetného zákonného ustanovenia ako aj logickým výkladom. Aj keď citované zákonné ustanovenie výslovne neobsahuje pojem „súvislej plochy“, implicitne je tento pojem do jeho obsahu zahrnutý prostredníctvom odkazu na ustanovenia § 23 ods. 7 až 9 zákona o lesoch cez poznámku pod čiarou 56b), ktoré upravujú ohlasovacie povinnosti obhospodarovateľa lesa v súvislosti so vznikom náhodnej ťažby. V zmysle § 23 ods. 7 zákona o lesoch je tak povinnosťou obhospodarovateľa lesa ohlásiť dôvod vzniku náhodnej ťažby, ak sa má náhodná ťažba vykonať na súvislej ploche s výmerou viac ako 0,3 hektára. Podľa sťažovateľky, ak zákon o lesoch upravuje ohlasovaciu povinnosť obhospodarovateľa lesa, robí tak v priamej väzbe na určité, presne vymedzené územie, ktoré má nepochybne povahu súvislej plochy. Súčasne zákon o ochrane prírody a krajiny ako aj zákon o lesoch o náhodnej ťažbe v jednotnom čísle, a teda podmienky pre jej ohlasovanie a vykonanie stanovené či už ustanoveniami § 14 ods. 6 až 8 zákona o ochrane prírody a krajiny alebo § 23 ods. 7 až 9 zákona o lesoch je potrebné posudzovať pre každú jednotlivú ohlasovanú náhodnú ťažbu samostatne. Tento záver v plnej miere podporuje aj § 23 ods. 8 zákona o lesoch, ktorý obhospodarovateľovi lesa pri splnení tam uvedených podmienok výslovne ukladá povinnosť ohlasovať vznik každej náhodnej ťažby jednotlivo. Sťažovateľka uviedla, že ak by sme prisvedčili výkladu prezentovanému správnym súdom, znamenalo by to, že správneho deliktu podľa § 90 ods. 3 písm. m) zákona o ochrane prírody a krajiny by sa dopustil každý obhospodarovateľ lesa, ktorý by v území s tretím stupňom ochrany na viacerých vzájomne nesúvisiacich miestach vykonal viacero nepatrných náhodných ťažieb (napr. v objeme pár desiatok stromov), ktorých výsledkom by

bol vznik holín v nepatrnom rozsahu (napr. s rozlohou 0,001ha), ktoré by však v ich súčte presiahli výmeru 0,3ha.

29. Pokiaľ správny súd konštatuje, že „aj samotný zákon o lesoch pripúšťa vznik súvislej plochy väčšej ako 0,3 hektára sčítaním náhodných ťažieb menších ako 0,3 hektára“ (bod 46 napadnutého rozsudku), podporne pritom poukazuje na znenie bodu 33 dôvodovej správy k § 23 ods. 7 až 10 zákona o lesoch, sťažovateľka poukazuje na celé znenie tejto dôvodovej správy, ktoré znie takto: „Sprísňuje sa režim hlásenia vzniku náhodnej ťažby, pričom pri presiahnutí objemu dreva z náhodnej ťažby o viac ako 15 % zásoby porastu uvedenej v opise porastu alebo na súvislej ploche väčšej ako 0,3 hektára (presiahnutie jednorázové alebo sumárne), nahlásuje obhospodarovateľ lesa každú ďalšiu náhodnú ťažbu bez ohľadu na jej rozsah. V nadväznosti na túto úpravu sa spresňuje spôsob informovania orgánov štátnej správy lesného hospodárstva a ochrany prírody a odbornej organizácie ochrany prírody a zároveň sa upravuje stanovenie termínu, kedy najskôr možno náhodnú ťažbu realizovať, a to aj definovaním dňa, ktorý sa považuje za termín doručenia nahlásenia náhodnej ťažby v prípade jej nahlásenia prostredníctvom informačného systému lesného hospodárstva. Doplnením tejto možnosti nahlásenia náhodnej ťažby sa sleduje zníženie, ako aj vytvorenie podmienok na čo najrýchlejšie vykonanie náhodnej ťažby, ako jedného z opatrení na ochranu lesa. Aby bolo možné využiť kontrolné mechanizmy, realizácia náhodnej ťažby bude možná až desať dní po jej nahlásení, ak tento zákon neustanovuje inak, t. j. napríklad v prípade zabezpečenia prejazdnosti lesných ciest pre zložky integrovaného záchranného systému.“ Z vyššie citovaného textu je podľa sťažovateľky zrejmé, že ak dôvodová správa implicitne hovorí o sčítavaní výmer plôch určitého územia, robí tak výlučne vo väzbe na výmeru súvislej plochy územia, na ktorom už v čase ohlasovania ďalšej ťažby bola(i) vykonaná(é) náhodná(é) ťažba(y) a ktorej výmera je vyššia ako 0,3ha. Dôvodová správa však neobsahuje žiadnu zmienku o tom, že by sa takáto výmera mala akokoľvek týkať výmery súvislej plochy, na ktorej vznikla či môže vzniknúť holina, a teda akokoľvek súvisieť so vznikom holín.

30. Sťažovateľka na záver znovu zopakovala, že podnety obsahovali súhlasné stanoviská, preto nedošlo k porušeniu § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny. Aj keby tomu tak nebolo, vo vzťahu k nej platí zásada právneho štátu vyjadrená v čl. 2 ods. 3 Ústavy SR, v zmysle ktorej platí, že každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. S odkazom na § 23 ods. 10 zákona o lesoch sťažovateľka poukázala na výslovne zakotvené právo obhospodarovateľa lesa vykonať ohlásenú náhodnú ťažbu po uplynutí 10-dňovej lehoty od vykonania ohlásenia. Tento záver navyše potvrdzuje aj už vyššie citovaná dôvodová správa k § 23 ods. 7 až 10 zákona o lesoch, podľa ktorej doplnením tejto možnosti nahlásenia náhodnej ťažby sa sleduje zníženie administratívneho zaťaženia obhospodarovateľa lesa, ako aj vytvorenie podmienok na čo najrýchlejšie vykonanie náhodnej ťažby, ako jedného z opatrení na ochranu lesa. Sťažovateľka doplnila, že má súčasne aj povinnosť vykonať takúto ťažbu v lehote do šiestich mesiacov odo dňa vzniku dôvodu na jej vykonanie v súlade s § 23 ods. 6 zákona o lesoch. Súčasne platí, že žiadne ustanovenie zákona o ochrane prírody a krajiny ani zákona o lesoch obhospodarovateľovi lesa výslovne nezakazuje takúto ťažbu vykonať a zároveň žiadne rozhodnutie podľa § 14 ods. 6 až 8 zákona o ochrane prírody a krajiny v dobe vykonania náhodnej ťažby, ktorá je predmetom žalobou napadnutých rozhodnutí, vydané nebolo.

31. Podľa sťažovateľky je nesprávny záver správneho súdu, že z § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny vyplýva zákaz vykonania náhodnej ťažby. Toto ustanovenie podľa nej len výslovne predpokladá vydanie rozhodnutia, obsahom ktorého môže byť aj takýto zákaz, ako jednu z možných variant obmedzenia ťažby. Výklad podávaný správnym súdom totiž vedie k logicky neprijateľnému záveru, v zmysle ktorého by toto ustanovenie malo zakotvovať zákaz vykonávania náhodnej ťažby a súčasne predpokladať vydanie rozhodnutia s rovnakým obsahom.

32. Sťažovateľka zhrnula, že si pri každej jednej z posudzovaných náhodných ťažieb vykonávala len svoje právo a plnila svoje povinnosti, keď si v plnom rozsahu splnila svoju ohlasovaciu povinnosť s tým, že k výkonu jednotlivých náhodných ťažieb pristúpila vždy až po uplynutí zákonnej lehoty stanovenej v § 23 ods. 10 zákona o lesoch a súčasne v dobe, keď existovali súhlasné stanoviská s vykonaním takýchto ťažieb a neexistovalo žiadne rozhodnutie, ktoré by vykonanie takýchto ťažieb zakazovalo či inak obmedzovalo. Ani v jednej z posudzovaných náhodných ťažieb súčasne nedošlo k prekročeniu plochy nad 0,3 ha, a teda vo všetkých prípadoch sa jednalo o ťažby ohlasované v zmysle § 23 ods. 7 písm. a) zákona o lesoch.

33. Ku kasačnej sťažnosti sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že pokuta bola sťažovateľke uložená za náhodnú ťažbu len v predmetných JPRL a len za obdobie po 1. januári 2020, ktorými vznikla holina s výmerou viac ako 0,3 ha. Žalovaný má za to, že ustanovenie § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny obmedzuje náhodnú ťažbu v prípade, ak sa náhodná ťažba má vykonať na súvislej ploche s výmerou viac ako 0,3 ha, ale aj v prípade, ak sa má náhodná ťažba vykonať na ploche s výmerou menšou ako 0,3 ha, pričom dôsledkom jej vykonania je vznik holiny s výmerou viac ako 0,3 ha. Iný výklad tohto ustanovenia by bol v rozpore s jeho zmyslom a účelom, keďže následkom účelového rozdelenia náhodnej ťažby do viacerých po sebe nasledujúcich fáz, kedy by pri každej fáze došlo k ťažbe na ploche menšej ako 0,3 ha, by bol vznik veľkoplošných holín v chránených územiach bez súhlasného stanoviska organizácie ochrany prírody alebo bez rozhodnutia orgánu ochrany prírody podľa ustanovenia § 14 ods. 6 zákona o ochrane prírody a krajiny. Poukázal na to, že z druhej vety ustanovenia § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny jednoznačne vyplýva rozdiel medzi súhlasným stanoviskom organizácie ochrany prírody a podnetom na konanie o určení podmienok vykonania náhodnej ťažby. Orgán ochrany prírody si v danom prípade vždy riadne a včas plnil svoje povinnosti, pričom sťažovateľka svojím účelovým konaním - preberaním doručovanej úradnej korešpondencie na konci úložných lehôt alebo ich márnym uplynutím, neumožnila konať o určení podmienok pre vykonanie náhodnej ťažby. Na základe vyššie uvedených skutočností ako aj skutočností uvedených vo vyjadreniach žalovaného žiadal kasačnú sťažnosť zamietnuť.

IV.

Posúdenie kasačného súdu

34. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), po zistení, že kasačná sťažnosť sťažovateľky bola podaná včas (§ 443 ods. 1 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 ods. 1 SSP) a je prípustná (§ 439 ods. 1 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k názoru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

35. Kľúčovou právnou otázkou, ku ktorej zodpovedaniu bol kasačný súd sťažovateľkou vyzvaný, bolo, či realizáciou náhodnej ťažby, tak ako ju vykonávala sťažovateľka, porušila ustanovenie § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny.

36. Predtým ako kasačný súd pristúpil k vyhodnoteniu jednotlivých námietok sťažovateľky týkajúcich sa právneho posúdenia správneho súdu, zaoberal sa jej výhradami voči ustálenému skutkovému stavu a na to nadväzujúcej skutkovej vety v rozhodnutí správnych orgánov. Ak sťažovateľka poukazovala na rozpor medzi protokolom a rozhodnutím žalovaného (aj prvostupňového rozhodnutia) v otázke jednotlivých JPRL (kde mala byť vykonaná náhodná ťažba), kasačný súd uvádza, že uvedenú námietku vyhodnotil ako irelevantnú pre posúdenie zákonnosti samotného rozhodnutia. Ak by aj protokol uvádzal iné JPRL ako rozhodnutie žalovaného, kasačný súd ako aj správny súd posudzovali zákonnosť rozhodnutia a nie protokolu, pričom zo zákona o ochrane prírody a krajiny ako ani zo zákona o lesoch nevyplýva, že by v rozhodnutí o uložení pokuty musel správny orgán doslovne vychádzať zo všetkých zistení uvedených v protokole a skutkový stav celý, ako bol zistený, premietnuť do rozhodnutia o správnom delikte. Za smerodajný tak kasačný súd považoval skutkový stav tak, ako bol uvedený v rozhodnutí žalovaného a v prvostupňovom rozhodnutí, a to, že sťažovateľka mala náhodnú ťažbu vykonávať na JPRL K.. Rovnaký záver platí aj o námietke sťažovateľky, že náhodná ťažba mala byť vykonávaná aj pred posudzovaným obdobím, teda pred dňom 1. januára 2020, pretože toto obdobie nie je rovnako predmetom skutku tak, ako bol vymedzený v preskúmaných rozhodnutiach. Sťažovateľke bola uložená pokuta za porušenie ustanovenia § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny v období od 1. januára 2020 do 31. decembra 2021, čo jednoznačne vyplýva zo skutkovej vety rozhodnutí prvostupňového orgánu, z rozhodnutia žalovaného ako aj z ich odôvodnení. Z administratívneho spisu je tiež zrejmé, že podkladom pre rozhodnutie boli len podnety Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky v súlade § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny vydané odo dňa 2. apríla 2020 a týkajúce sa len sťažovateľky. Skutočnosť, že náhodná ťažba bola prípadne vykonávaná aj pred týmto obdobím, alebo prípadne aj inými subjektami, je preto pre posúdenie skutku sťažovateľky irelevantná.

37. V súvislosti s ustáleným skutkovým stavom tiež sťažovateľka rozporovala, že hoci v rámci jedného kalendárneho mesiaca mali náhodné ťažby viac ako 0,3 ha, išlo o súčet výmer plôch, ktoré sa v rámci daného JPRL vzájomne neprelínali. Uvedenú námietku však žiadnym dôkazom nedokladá. Naopak, z rozhodnutí správnych orgánov vyplýva, že sťažovateľka v rokoch 2020 a 2021 vykonávala

iba náhodnú ťažbu, ktorej dôsledok je v administratívnom spise zdokladovaný fotodokumentáciou o vzniku holiny väčšej ako 0,3 ha, pričom napr. na JPRL K. mala vzniknúť v období 03/2020 holina s výmerou 0,55 ha či v období 06/2021 holina s výmerou 0,8 ha (str. 5 prvostupňového rozhodnutia). Rovnako sa v administratívnom spise nachádzajú podnety na začatie konania ku náhodnej ťažbe podľa ustanovenia § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny vydané už odo dňa 2. apríla 2020, teda z dôvodu, že náhodnou ťažbou sťažovateľky môže vzniknúť holina s výmerou viac ako 0,3 ha. Uvedenú námietku preto vyhodnotil kasačný súd ako nedôvodnú.

38. Naopak, zo skutkového hľadiska nebolo medzi účastníkmi konania sporné, že sťažovateľka v treťom stupni ochrany (i) opakovane ohlasovala náhodnú ťažbu podľa § 23 ods. 7 písm. a) zákona o lesoch, (ii) žiadna z ohlasovaných ťažieb sama osebe neprekročila plochu nad 0,3 ha a (iii) náhodnú ťažbu vykonala po uplynutí 10-dňovej lehoty od doručenia ohlásenia uvedenej v § 23 ods. 10 zákona o lesoch. Medzi účastníkmi ale bolo sporné, či takýmto konaním došlo k porušeniu § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny.

39. Podľa § 14 ods. 6 zákona o ochrane prírody a krajiny účinného do na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, sa môže náhodná ťažba, 56a) pri ktorej hrozí negatívne ovplyvnenie predmetu ochrany územia, vykonať len v určenom rozsahu a za určených podmienok, ak tak rozhodol orgán ochrany prírody. Orgán ochrany prírody rozhodne o obmedzení alebo v prípade nevyhnutnosti zákaze vykonania náhodnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania v poraste, v ktorom sa náhodná ťažba plánuje vykonať alebo v ktorom sa jej vykonanie predpokladá, ak si to vyžaduje predmet ochrany dotknutého chráneného územia alebo jeho ochranného pásma.

40. Podľa § 14 ods. 7 zákona o ochrane prírody a krajiny orgán ochrany prírody oznámi začatie konania o obmedzení alebo zákaze vykonania náhodnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania na základe podnetu organizácie ochrany prírody. Ak náhodná ťažba bola ohlásená podľa osobitného predpisu, 56b) oznámi začatie konania najneskôr do 10 dní od jej ohlásenia. Orgán ochrany prírody súčasne s oznámením o začatí konania vydá predbežné opatrenie, ktorým náhodnú ťažbu obmedzí, v prípade nevyhnutnosti zakáže alebo určí podmienky jej vykonania; predbežné opatrenie stráca účinnosť dňom, keď rozhodnutie vo veci nadobudlo právoplatnosť. Ustanovenie § 14 ods. 7 zákona o ochrane prírody a krajiny odkazuje poznámkou pod čiarou 56b) na § 23 ods. 7 až 9 zákona o lesoch.

41. Podľa § 14 ods. 8 o ochrane prírody a krajiny náhodnú ťažbu, ktorou môže vzniknúť holina 57c) s výmerou viac ako 0,3 ha, možno na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, vykonať len na základe súhlasného stanoviska organizácie ochrany prírody alebo v rozsahu a za podmienok určených v rozhodnutí podľa odseku 6. Organizácia ochrany prírody vydá súhlasné stanovisko k náhodnej ťažbe, ak jej vykonanie nie je v rozpore s predmetom ochrany dotknutého chráneného územia alebo jeho ochranného pásma, najneskôr do 10 dní od oznámenia náhodnej ťažby, 56b) inak predloží orgánu ochrany prírody podnet na začatie konania o obmedzení alebo zákaze vykonania náhodnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania podľa odseku 7.

42. Podľa § 23 ods. 6 zákona o lesoch obhospodarovateľ lesa je povinný v záujme ochrany lesa vykonať náhodnú ťažbu alebo použiť iné vhodné opatrenia na ochranu lesa tak, aby nedošlo k vývinu, šíreniu a premnoženiu škodcov, najneskôr však do šiestich mesiacov od vzniku dôvodu na náhodnú ťažbu. V chránených územiach táto povinnosť vzniká, len ak z osobitného predpisu, 32) všeobecne záväzného predpisu vydaného na jeho vykonanie alebo z rozhodnutia vydaného na jeho základe nevyplýva obmedzenie alebo zákaz vykonania náhodnej ťažby alebo iného vhodného opatrenia na ochranu lesa.

43. Podľa § 23 ods. 7 zákona o lesoch obhospodarovateľ lesa je povinný ohlásiť dôvod vzniku náhodnej ťažby do siedmich dní odo dňa, keď zistil, že vznikli dôvody na náhodnú ťažbu, najneskôr však do 30 dní od ich vzniku, orgánu štátnej správy lesného hospodárstva, ak

a) odhadnutý objem dreva z náhodnej ťažby počas platnosti programu starostlivosti o lesy alebo projektu starostlivosti o lesný pozemok presiahne 15% zásoby porastu uvedenej v opise porastu [§ 40 ods. 2 písm. b)] alebo

b) náhodná ťažba sa má vykonať na súvislej ploche s výmerou viac ako 0,3 hektára.

44. Podľa § 23 ods. 10 prvá veta zákona o lesoch ak odsek 6 druhá veta alebo § 25 ods. 2 neustanovujú inak, obhospodarovateľ lesa môže vykonávať náhodnú ťažbu najskôr desať dní po doručení ohlásenia podľa odsekov 7 a 8 orgánu štátnej správy lesného hospodárstva.

45. Podľa § 90 ods. 3 písm. m) zákona o ochrane prírody a krajiny pokutu do 33 193,91 eura a prepadnutie veci môže orgán ochrany prírody uložiť podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá sa

dopustí protiprávneho konania tým, že koná v rozpore s § 13 ods. 6 a 7, § 14 ods. 6 až 8 alebo § 47 ods. 9 alebo s určením výrubu podľa § 47 ods. 4 písm. g).

46. Kasačný súd na úvod uvádza, že sťažovateľka vo svojej kasačnej sťažnosti opomína, že zákon o ochrane prírody a krajiny ako aj zákon o lesoch chránia odlišné záujmy a môžu obdobné povinnosti či obmedzenia upravovať odlišne. Tak je to aj pri realizácii náhodnej ťažby, keďže táto sa realizuje v lesoch, v ktorých hospodárenie primárne upravuje zákon o lesoch, pričom ale zároveň táto môže zasahovať do území, na ktorých platí niektorý zo stupňov ochrany, ktoré upravuje zákon o ochrane prírody a krajiny. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že sťažovateľke nebola uložená pokuta za spáchanie správneho deliktu, ktorým mala porušiť povinnosť podľa zákona o lesoch, ale podľa zákona o ochrane prírody a krajiny.

47. Preto, ak sťažovateľka poukazuje na to, že nebolo jej povinnosťou oznamovať náhodnú ťažbu z dôvodu, že ju nevykonávala na súvislej ploche s výmerou viac ako 0,3 hektára, ako to vyžaduje § 23 ods. 7 písm. b) zákona o lesoch, toto jej žalovaným a ani prvostupňovým orgánom nebolo kladené za vinu. Z výroku rozhodnutia o správnom delikte je zrejmé, že sťažovateľka mala porušiť povinnosti stanovené v zákone o ochrane prírody a krajiny (§ 14 ods. 8 zákona o lesoch), keď vykonávala náhodnú ťažbu v lesných porastoch s tretím stupňom ochrany, ktorou vznikla holina s výmerou viac ako 0,3 ha, a to bez súhlasného stanoviska organizácie ochrany prírody - Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, ako aj bez rozhodnutia orgánu ochrany prírody Okresného úradu Žilina podľa § 14 ods. 6 zákona o ochrane prírody a krajiny. Pre posúdenie zákonnosti rozhodnutia o uložení pokuty podľa zákona o ochrane prírody a krajiny je preto irelevantné, z akého dôvodu oznamovala náhodnú ťažbu a ako povinnosť oznámiť náhodnú ťažbu upravuje zákon o lesoch.

48. Podľa kasačného súdu bolo kľúčové posúdiť správnosť výkladu žalovaného ako aj správneho súdu vo vzťahu k ustanoveniu § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny, pre ktorého porušenie bola sťažovateľke pokuta uložená. V prvom rade nie je možné súhlasiť s argumentáciou sťažovateľky, že mala súhlas na náhodnú ťažbu, keď v podnetoch Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky (vydané od 2. apríla 2020 do 9. novembra 2021) bolo uvedené, že táto súhlasí s realizáciou náhodnej ťažby. Uvedenú interpretáciu sťažovateľky považuje kasačný súd za účelovú, keď z podnetov jednoznačne vyplýva, že Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky nevydala súhlasné stanovisko podľa § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny, keďže toto by predpokladalo udelenie súhlasu bez stanovenia obmedzení a podmienok a vylučovalo by už podanie podnetu okresnému úradu. Z podnetov je naopak zrejmé, že Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky súhlasí s ťažbou za jasne stanovených podmienok (teda nie neobmedzene), na stanovenie ktorých ale nemá v zmysle § 14 ods. 6 a 8 zákona o ochrane prírody a krajiny kompetenciu a táto patrí práve okresnému úradu, ktorému podnety adresovala. Vzhľadom na to, že Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky nebola toho názoru, že je možné vydať súhlasné stanovisko bez stanovenia podmienok, teda bez obmedzenia, podala podnety pre stanovenie podmienok ťažby. Z uvedeného dôvodu dospel kasačný súd k záveru, že súhlasným stanoviskom na náhodnú ťažbu, tak ako ho vyžadujú ustanovenia § 14 ods. 6 a 8 zákona o ochrane prírody a krajiny, sťažovateľka nedisponovala.

49. Za smerodajné následne považoval kasačný súd znenie ustanovenia § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny, podľa ktorého náhodnú ťažbu, ktorou môže vzniknúť holina s výmerou viac ako 0,3 ha, možno na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, vykonať len na základe súhlasného stanoviska organizácie ochrany prírody alebo v rozsahu a za podmienok určených v rozhodnutí podľa odseku 6. Uvedené ustanovenie považoval kasačný súd za jasné a zrozumiteľné už z jazykového hľadiska, a preto dáva za pravdu správne súdu ako aj žalovanému, že bez ohľadu na to, že zákon o lesoch môže v súvislosti s ohlasovacou povinnosťou používať iné slovné spojenia, ustanovenie § 14 ods. 8 jasne zakazuje náhodnú ťažbu aj v takom prípade, ak sa samotná náhodná ťažba netýka plochy väčšej ako 0,3 ha, ale aj keď ňou môže vzniknúť holina väčšia ako 0,3 ha. Uvedený výklad je v súlade aj s účelom a zmyslom zákona o ochrane prírody a krajiny, ktorého cieľom je predchádzať vzniku rozsiahlych holín bez predchádzajúceho posúdenia náhodnej ťažby príslušným orgánom a záujem na komplexnom posúdení dôsledkov plánovanej ťažby. Uvedený záver je podporený aj už citovaným čl. 5 bod 4 Usmernenia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k postupu v konaniach podľa zákona o ochrane prírody a krajiny pri obmedzení, zákaze alebo určení podmienok vykonávania lesohospodárskych činností, vydaného dňa 26. mája 2020.

50. Keďže mal kasačný súd za preukázané, že sťažovateľka súhlasné stanovisko a ani rozhodnutie o rozsahu a podmienkach na náhodnú ťažbu nemala, porušila tým ustanovenie § 14 ods. 8 zákona o

ochrane prírody a krajiny. Rozhodnutie žalovaného ako aj správneho súdu tak vychádzajú zo správneho právneho posúdenia a sťažnostné námietky sťažovateľky v tomto smere vyhodnotil kasačný súd ako nedôvodné.

51. Napokon sťažovateľka uvádza, že aj keby nemala stanovisko a ani rozhodnutie o rozsahu a podmienkach na náhodnú ťažbu podľa § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny, mohla v súlade s § 23 ods. 10 zákona o lesoch vykonávať náhodnú ťažbu desať dní po doručení ohlásenia. Uvedený výklad sťažovateľky však podľa kasačného súdu nezohľadňuje ostatné ustanovenia zákona o lesoch a zákona o ochrane prírody a krajiny, a preto je nesprávny. Kasačný súd dáva za pravdu žalovanému ako aj správne mu súdu, že právo vykonať náhodnú ťažbu po uplynutí 10-dňovej lehoty sa nevzťahuje na tretí stupeň ochrany, keď prvá časť ustanovenia § 23 ods. 10 zákona o lesoch uvádza, že toto platí len v prípade, ak § 23 ods. 6 druhá veta alebo § 25 ods. 2 zákona o lesoch, neustanovujú inak. Ustanovenia § 23 ods. 6 druhá veta zákon o lesoch pritom jasne (okrem iného) stanovuje, že náhodnú ťažbu je možné vykonať po uplynutí 10 dní v chránenom území, ak z osobitného predpisu nevyplýva obmedzenie alebo zákaz vykonania náhodnej ťažby alebo iného vhodného opatrenia na ochranu lesa. Ako na osobitný predpis uvedené ustanovenie odkazuje priamo na zákon o ochrane prírody a krajiny. Vzhľadom na uvedené je potom nevyhnutné oprávnenie podľa § 23 ods. 10 zákona o lesoch vykladať v súlade s ustanovením § 14 ods. 8 zákon o ochrane prírody a krajiny, ktorý jasne stanovuje, že náhodnú ťažbu je možné vykonať iba na základe súhlasného stanoviska alebo rozhodnutia o rozsahu a podmienkach na náhodnú ťažbu. Ustanovenia § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny je potom špeciálnym ustanovením osobitného zákona, na ktorý priamo ustanovenia § 23 ods. 10 zákona o lesoch odkazuje, a ktoré stanovuje výnimku z jeho aplikácie. Preto sťažovateľka pri náhodnej ťažbe v treťom stupni ochrany nebola oprávnená postupovať podľa § 23 ods. 10 zákona o lesoch a začať s náhodnou ťažbou desať dní po doručení ohlásenia, keď osobitné ustanovenie § 14 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny na takýto druh náhodnej ťažby, ktorou môže vzniknúť holina s výmerou viac ako 0,3 ha, vyžaduje za každých okolností súhlasné stanovisko alebo rozhodnutie o rozsahu a podmienkach na náhodnú ťažbu. Závery správneho súdu ako aj žalovaného tak vychádzajú zo správneho právneho posúdenia a kasačné námietky sťažovateľky neboli ani v tomto smere dôvodné.

V.

Záver

52. Sumarizujúc vyššie uvedené skutočnosti kasačný súd uzatvára, že nezistil dôvodnosť kasačných námietok sťažovateľky. Napadnutý rozsudok správneho súdu je dostatočne odôvodnený a vychádza zo správneho právneho posúdenia veci. Preto kasačnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

53. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že ju žiadnemu z účastníkov nepriznal, keďže sťažovateľka nemala úspech v kasačnom konaní a u procesne úspešného žalovaného nezistil výnimočné dôvody, pre ktoré by mohol spravodlivo požadovať náhradu trov konania (§ 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 a § 168 SSP).

54. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (§ 463 SSP v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

